SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 15. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Oktober 1899. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 19:e Årg.

Gustaf Henrikson.

Vid midten af förra månaden fick man läsa i de dagliga tidningarna en notis, under rubriken »kamratfest», af följande innehåll: »För operasångaren Gustaf Henrikson gafs den 12 sept. med anledning af hans ett par dagar förut inträffade 50 års födelsedag en subskriberad middag å Restaurant du Nords enskilda våning af ett antal damer och herrar, tillhörande operans personal. Vid den mycket animerade middagen föreslogs den inom kamratkretsen synnerligen afhållne hedersgästens skål af operasångaren C. F. Lundqvist, som i ett anslående och humoristiskt tal uttryckte de närvarandes välönskningar.» Detta betydelsefulla årsjubileum jämte den omständigheten, att hr Henrikson i slutet af förra året kunde fira sitt 25-års-jubileum som sångare vid vår k. operascen, har gifvit oss en särskild anledning att tillöka Svensk Musiktidnings samling af operaartisters porträtt med denne dubbel-jubilars samt att därvid framhålla hans mångåriga konstnärliga verksamhet.

Då man talar om en operatenor, tänker man vanligen på en hjältetenor eller »primo amoroso», en sådan som bedårar publiken i romantiska eller tragiska partier, såsom en Romeo, Raoul eller Almaviva; men en operascen behöfver äfven tenorer af en annan ordning, såsom för komiska roler eller sådana af mindre framstående beskaffenhet. Det är på detta senare område hr Henrikson hufvudsakligen verkat vid vår k. opera, der han dock äfven haft mera betydande uppgifter att fylla, likasom han å andra lyriska scener haft sådana af första ordningen att sköta, hvilket af följande rolförteckning intygas. I den komiska genren har emellertid hr Henrikson sin egentliga styrka, och med de lustiga figurer han skapat på scenen har han länge muntrat vår operapublik. Han fick också af Bauck, i hans musikrecensioner, titeln »operans speltenor».

Ernst Gustaf Henrikson föddes d. 10 sept. 1849 i Åtorp, Vermlands län. Hans fader var godsegare där och flyttade sedan till en egendom i Vestergötland, ännu lefvande vid hög ålder. Hans moder hette Andersson, tillhörande en ansedd riksdagsmannasläkt i Vestergötland. Gustaf Henrikson gjorde sina skolstudier först i Örebro och sedan i Skara. Begåfvad med musikaliska anlag, troligen ett arf af modern, hade han sin fröjd uti att slå sig ned *vid en liten kammarorgel* och göra musik. På inrådan af en släkting lät honom fadern ägna sig däråt, och så fick han begifva sig till Stockholm, där han 1870 blef intagen som elev vid konservatoriet.

Gustaf Henrikson.

Efter tre års studier vid detsamma antogs Henrikson som elev vid k. operan d. 1 dec. 1873, hvilket då ej uteslöt fortfarande undervisning vid konservatoriet. Under detta år utförde han några mindre roler, t. ex. Tufve i »Den Bergtagna». År 1875 fick han utföra Leanders parti i »Läkaren mot sin vilja», och i början af påföljande år uppträdde han som Spinker i »Muntra fruarna» och Daniel i »Alphyddan», hvari ett par andra af Jul. Günthers elever samtidigt läto höra sig, nämligen fröken Östberg och hr Hallongren. Fast engagement vid operan tillträdde han, efter den treåriga elevkursens slut,

d. 1 juli 1876 och hade sedan en oafbruten verksamhet vid den kungliga scenen till våren 1883. Af roler som hr Henrikson utförde under denna tid kunna vi nämna Jonas i »Profeten», Piffear i »Konung för en dag», Gontran de l'Ancre i »Guldkorset», Raimbaud i »Robert», Skawronski i »Nordens stjärna», Merinville i »Muraren», Ruodi i »Wilhelm Tell», Trubaduren i »Vikingarne», Tom i »Silfverringen», prins Leopold i »Judinnan», Pacome i »Kungen har sagt det» m. fl. Beträffande hr Henriksons konstnärskap erinra vi oss från denna tid den ypperliga komik han i »Ett litet huskors» utvecklade i betjäntslyngelns stumma rol och hur vacker hans röst tog sig ut i den gondolsång af Hallström, som inlagts i »Köpmannen i Venedig».

Då hr Henrikson 1883 lämnade Stockholmsoperan var det för att tillträda engagement i Kristiania vid det operasällskap, som där bildats af fruarna Mattis Lundström och Olefine Moe att uppträda på Tivoliteatern. Under de tvenne år, som detta företag höll sig uppe, hade hr Henrikson på sin lott att uppbära flere större partier, såsom titelrolen i »Faust», Don José i »Carmen», Wilhelm Meister i »Mignon», Zephoris i »Konung för en dag», Lorenzo i »Fra Diavolo». Hr Henrikson tog därpå engagement vid Fröbergska operettsällskapet, där han verkade från 1885 till 1889 och såväl i Sverige och Norge som i Danmark och Finland sjöng i ett tjog operetter samt äfven där Zephoris parti.

Från hösten 1890 har hr Henrikson åter varit anställd vid Stockholmsoperan, där han ännu med bibehållen kapacitet som sångare och skådespelare fortfar att verka.

Utom de ofvan nämnda rolerna kunna vi nämna följande som tillhöra hr Henriksons repertoar: Anders i »Vermländingarne», Aignelet i »Advokaten Pathelin», Beppo i »Fra Diavolo», Fredrik i »Mignon», Wenzel i »Brudköpet», Remendado i »Carmen», En bramin i »Jessonda», Viarducci i »I Firenze», Aboulifar i »Oberon», Isepo i »Gioconda», Guillot i »Skrifvarkungen», barberaregesällen Adam i »Bybarberaren», Donathan i Nürnbergerdockan», Don Curzio och Bazil i »Figaros bröllop», Kynalopex i »Fryne», Kalle i »Ett svenskt minne», Agobar i »I Marocko», notarien i »Barberaren», baron Duphol i »Den vilseförda», Bardolf i »Falstaff», Benvolio i »Romeo och Julia», Dickson i »Hvita frun», Harald Halte i »Tirfing» samt Mustafa i »Enleveringen ur Seraljen», hvartill kommer flere roler af mindre betydenhet.

Suiten före Bach.

Af *Tobias Norlind.*

Den musikaliska konstform, som erhållit namnet suit, är oss hufvudsakligen bekant genom Bach och Händel. Sin högsta fulländning erhöll den i Bachs engelska suiter samt partiter. Dem närmast stå samma konstnärs franska suiter samt fiolpartiter. Händels suiter visa en något osäker behandling af suitformen. Till sin karaktär är suiten beroende af dansen och har denna senares stora popularitet i 16:de och 17:de seklet att tacka för sin utbildning.

Dansvisan i 15:de seklet bestod vanligen af tvänne delar: den första i heltakt, den andra i tretakt. Den samtida instrumentala dansmusiken visar oss i princip samma tudelning af hel- och tretidig takt. Vanligen betraktas den första som lugn, gående dans, den andra som liflig springdans. Det är så vi finna den tyska, italienska och franska dansen vid början af 16:de seklet. Den tyska »Dantz» i heltakt och lugnt tempo efterföljes af »Sprunch» (Proportz, Tripla, Hupfauff) i snabbare tempo. Dessa två motsvaras af de italienska Passametzo (el. Pavana) 𝄵 Salatarello (el. Galliarda) 𝄵 3, samt de franska Branle 𝄵 Volte 𝄵 3. Den tretidiga var vanligen en variation på den 2-el. 4-tidiga. Där efterdansen saknas finnes vanligen anmärkt: »återtages i tretakt.» Det var ur denna tvådelade dans, suiten skulle uppstå.

Redan tidigt tillfogade man en tredje dans. Man insköt en Paduana ($\frac{6}{8}$ el. $\frac{3}{4}$ takt) mellan Passametzon och Saltarellon. Såsom dans plägade Passametzon utföras gående, närmast att förlikna vid vår polonaise. Saltarellon utfördes under språng likt nuvarande Tarantellan. Paduanan, som nu tillfördes, blef en föreningslänk mellan båda. Dess rytm var afmätt kort, dock utan Saltarellons liflighet. Paduanan och Saltarellon voro vanligen variationer af Passametzon. Gorzanis lutbok från 1563 innehåller flera sådana tredelta danssammanställningar. Som afslutningen på den lifliga Saltarellon tillfogade nu tyskarne en s. k. »Riprese», en kort sats i heltakt och lugnt tempo. Waisselius' lutbok från 1573 innehåller några sådana 4-delade danssammanställningar. Man hade således vid 16:de århundradets utgång en slags suit i 4 satser i samma tonart, men i tempo och rytm kontratserande mot hvarandra.

Under denna utveckling till musikalisk konstform hade emellertid dansstycket aflägsnat sig från danssalen. Redan den sist tillfogade Ripresen, hvilken i sin rytmiska obestämdhet ägde föga med danssalen att göra, häntydde härpå. Hvarje dans' säregna utförande lämnades opåaktadt, och föga mera än den allmänna karaktärsskilnaden mellan lugn och liflighet, allvar och glädtighet, stod kvar. Pavanan, hvilken i sitt utförande i danssalen skiljde sig från Passametzon, hade erhållit lika karaktär med den senare. Samma var förhållandet mellan Galliardan och Saltarellon.

Innan jag öfvergår till suitens utveckling i 17:de århundradet skulle jag vilja påpeka den ej oviktiga betydelse dansstugan kunde hafva för sammanställningen af danserna. Vid våra nutida baler pläga vi vanligen bilda ett dansprogram efter en viss allmän regel: polonaisen inleder, française, lanciern afslutar, således båda gående, lugna; mellan dessa komma de lifliga: valsen, polkan, äfven de ofta skilda af den mera stillsamma mazurkan. Samma känsla af omväxling och konstnärlig afrundning ägde man på 1500-talet. Häntydningar härtill finnas bland annat i en italiensk lutbok från 1536. Här se vi Pavanan, således en lugn dans, efterföljas af 3 Saltarellon. Till slut en kort Tochata (Postludium) med biskrift: Da sonare nel fine del Ballo. Flera sådana antydningar finnas i de tryckta instrumentalböckerna från 1500-talet. I Carosos dansskola från 16:de seklets andra hälft visa danssammanställningarna afgjord suitform.

De enskilda danserna måste emellertid erhålla större utbildning som konstnärliga musikprodukter, innan de kunde vinna större betydelse för suitformen. Passametzon, Pavanan, hvilka sällan eller aldrig varit skilda från Galliardan el. Saltarellon, blefvo vid öfvergången till 17:de seklet fria och självständiga lika väl som de senare. Man ville nu vinna ersättning för den förra omväxlingen i tempo och rytm genom att vidfoga variationer, ofta i annan taktart. De kunde så i sig själf erbjuda omväxling nog och förtjäna i sin bästa form i hög grad namnet konstverk, i synnerhet då samtidens största konstnärer gripit sig an formen. Det var så de skulle blifva till större betydelse för den cykliska konstformen under 17:de seklet. Under senare delen af 1500-talet hade den tyska dansen eller Allemanden vid sidan af de från utlandet införda Passametzon etc. blifvit kultiverad och erhållit sin plats i den cykliska formen samt äfven tillsammans med de öfriga danserna blifvit självständigt utbildad. Den hade så småningom erhållit lifligare karaktär. Den skulle i 17:de seklet blifva af betydelse. Den graziösa, afmätta Couranten ($\frac{3}{4}$ takt) hade från Frankrike kommit till Tyskland och skulle äfven den införlifvas med suitformen. Intradan (Entrata, Entrée), såsom dansstycke $\frac{4}{4}$ takt, liknande polonaisen, blef äfven af vikt för suiten.

En ny princip vid dansernas ordnande blef i 17:de århundradet rådande. Peurl utgifver 1611: Newe Padouan, Intrada, Däntz und Galliarda. De långsamma danserna blefvo här väl starkt betonade. Padouanan (Pavana) 𝄵 Intradan 𝄵 voro båda långsamma af ungefär samma karaktär, Dantz 𝄵 bildade en öfvergång till den lifliga Galliardan 𝄵 3. Större betydelse ägde Scheins »Banchetto musicale» 1617. Han sammanställer Padouana, Galliarda, Courante, Allemande, Tripla, att de »in Tono und Inventione einander fein respondiren». Pavanan stod främst såsom den konstnärligt mest utbildade och i karaktären patetiskt allvarliga. Efter denna kom den muntra Galliardan ($\frac{3}{4}$ takt), som det gamla mönstret fordrade, sedan den graziöza Couranten ($\frac{3}{4}$ takt), så den käcka Allemanden ($\frac{2}{4}$ takt) och Tripla ($\frac{3}{4}$ takt). Vi finna här den första ansatsen att bestämdt begränsa de tillhopahörande danserna.

Man hade hittills ej haft något namn för sina danssammanställningar. Man numrerade danserna i instrumentalverken alla fortlöpande. Schein säger om danserna, att de äro: »in der Ordnung allewege gesetzt.» Om sammanställningarna redan vid hans tid eller först senare erhöllo sitt namn är osäkert, nog af, namnet »Ordnung» eller »Ordo» blef sedermera deras namn.

Det 30-åriga kriget hindrade tills vidare suitens utveckling. Huruvida de många olika nationaliteter, hvilka på tysk mark kommo tillsamman, haft något att betyda för suitens utveckling, vill jag lämna därhän. (Se därom: Illustreret Musikhistorie af Hortense Panum I sid. 442.) Allemande och Courante, hvilka nu kommo att spela en så betydande roll, förefunnos ju redan innan, och Sarabanden (urspr. spansk) samt Giguen (urspr. engelsk) kommo till Tyskland först genom Frankrike.

Under senare delen af 17:de seklet kom Frankrike att spela en mera betydande roll i suitens historia. Det var lutmusiken, som kom att upptaga suitformen. Tonarterna blefvo i lutböckerna strängt skilda från hvarandra, enär deras behandlingssätt ofta var olika samt delvis fordrade omstämning af strängarna. Man plägade inleda hvarje tonart med ett præludium, vanligen utan taktindelning och med obestämd rytm. Efter detta följde danserna. Den vanliga ordningen var: Allemande, Courante, Sarabande, Gigue eller äfven Allemande, Gigue, Courante Sarabande. Efter dessa följde sedan de öfriga: Gavott, Bourrée etc. Antalet af hvardera var emellertid obestämdt, likaväl som ej någon bestämd princip för de olika dansernas följd förefanns.

Emellertid öfverföres de franska lutspelarnes metod till Tyskland. Den germanska andan gifver danserna mera konstnärlig form och rikare innehåll på samma gång de blifva harmoniskt fylligare. De franska danserna voro korta obetydliga satser, de tyska blifva stora, utvecklade konstverk. Förtjänsten att ha öfverfört det franska förfaringssättet vid danssammanställningarna tillhör otvifvelaktigt Joh. Jac. Froberger. Han var den förste, som bragte danserna i organiskt förhållande till hvarandra. Froberger benämner sina danscyklar Partiter. Detta namn hade redan användts för blåsinstrumenten vid deras dansprogram. 1649 gifver Froberger oss 5 Partiter med Allemande, Courante, Sarabande samt 6 med Allemande, Gigue, Courante, Sarabande. Senare i sina i Amsterdam tryckta Partiter är ordningen i hufvudsak följande: Allemande, Courante, Sarabande, Gigue. Att Froberger just genom franskt inflytande gifvit dem denna ordning är tydligt vid jämförelse med andra tyska och utländska arbeten från samma tid. Samma år som Frobergers första Partiter utgaf Neubauer sina sammanställningar af Pavana, Galliarda, Ballet, Courante, Allemande, Sarabande. Ett samtidigt italienskt verk gifver oss ordningen: Ballet, Courante, Passacaglio, Gagliarda, Ciaconna. I Frankrike följde vid ungefär samma tid äfven klavérmusiken samma princip som Froberger vid anordningen af danserna. De nya tillkomna, Gavott, Passacaille, Menuet etc. blefvo vidfogade efter de gamla. Man hade emellertid härigenom förlorat suitens organiska afslutning. I Tyskland beslöt man emellertid ställa de nya emellan Sarabanden och Giguen. Nu hade Partiten erhållit sin konstnärliga afrundning; återstod nu att gifva de enskilda danserna ett rikare innehåll, att gifva färg åt det hela genom skärpande af hvarje dans' karaktär. Detta skulle ske först i 18:de århundradets början.

Öfverblicka vi nu suitformens utveckling i 17:de seklet, finna vi en sträng skillnad i behandlingssättet under dess förra och senare hälft. Före 1650 är det ännu ett oroligt sökande efter enhet. Principen är omväxling i tempo och rytm. Efter 1650 kommer därtill äfven omvexling i uttryck. Principen i 16:de seklet och första hälften af 17:de hade varit: långsam — hastig — långsam. Då Froberger i sin andra samling från 1649 ställer Giguen strax efter Allemanden, Sarabanden sist, är det denna princip, hvilken ju äfven i Frankrike ej saknade förkämpar. Hans första 3-satsiga samling följer likaledes denna. I senare hälften af 1600-talet är principen: långsam — hastig — långsam — hastig. Danserna ha växlat karaktär. Den förra Pavanan har aflösts af Allemanden, Galliardan af Couranten, den förra Allemanden af Sarabanden. Benämningen för danssammanställningarna voro: »Ordnung» (Ordo, Ordre), Partie (Partita). Andra mera sällsynta benämningar voro: Scherzo samt den italienska: Sonata da camera. Nu kommer i andra hälften af 17:de seklet namnet Suite. Detta senare namn var sedan länge brukadt i Frankrike för att beteckna en ny afdelning inom den enskilda dansen. Sedermera öfverfördes detta namn till en beteckning för samtliga danserna.

Vid öfvergången till nästa sekel står ett engelskt arbete, hvilket visar oss en självständigt utvecklad suitform med ovanlig fulländning såväl i form som i de enskilda dansernas karaktäristik. 1676 utgifver Mace sin lutbok med 8 s. k. »Suite of Lessons». Ett præludium med bestämd rytm och fin melodik inleder. Därefter följer en eller tvänne Allemander, en Air el. Galliard, Courante Sarabande och Tattle de Moy. Denna sista sats är ny tillkommen, såsom författaren själf säger »newer before published». Han karaktäriserar den såsom mycket lik Sarabanden, blott med mera »humor». Den är i $\frac{6}{4}$ takt, samt kort med brutna ackord. Dessa suiter närma sig i principen således mera förra hälften af 1600-talets danscyklar. Maces behandlingssätt af suitformen tyckes emellertid vara enastående. Samtida engelska pianokompositioner närma sig mera den franska smaken.

I 18:de seklet blef suiten bragt till fulländning hufvudsakligen genom Seb. Bach. Den franska skolan med Couperin visar böjelse att ersätta danserna med karaktärsstycken såsom: Prelude' La Promenade, Les Cherubins. Bach utvidgar formen, gifver danserna större harmonifyllnad samt tillspetsar hvarje dans' karaktär. I sina första s. k. franska suiter, komponerade under Bachs vistelse i Cöthen 1717—22, ansluter han sig det franska äldre behandlingssättet. De äro jämförelsevis korta. Sina näst följande engelska suiter och Partiter äro långt utspunna satser. Han inleder här danscykeln med ett Præludium i fugastil.

Efter Bach förföll suitformen snart, hufvudsakligen genom sonatens hastiga utveckling. Suiten fortlefde i Divertissementen, men har här förlorat sin karaktäristiska prägel.

Förteckning öfver Frederik Kuhlaus kompositioner.

För piano.

Opus.

1–3. Tre Rondoer.
4. Sonate (1812).
5. Stor Sonate (D moll).

Opus.

6. Trois grandes Sonates brill. (A moll, D dur, F dur).
7. Koncert (med ork.), tillägn. Weyse (1810).
8a. Stor Sonat (F dur), 4-händ.
8b. Sonate (A moll).
12. Variat. (Thema ur Cherubinis »De to Dage»).
14. Var. fac. (»Manden med glas i hand»).
15. Var. (»God dag, Rasmus Jensen»).
16. Var. (»Kong Christian stod ved højen mast»).
18. Var. over Røversangen i »Røverborgen».
20. Tre Sonatiner.
22. Var. sur une chanson danoise.
24. Otte Valse, 4-händ.
25. Fantaisie et Var. sur des airs et danses suédois.
26. Tre Sonater (G d., C d., Ess d.).
28. Six valses, 4-händ.
30. Sonat (B dur).
31. Tre lette Rondoer (»Don Juan», »Figaro», »Rødhætten»).
34. Sonate (G dur).
35. Var. (»Danmark! hellige Lyd»).
37. Divertissement.
40. Sex lette Rondoer.
41. Huit Rondeaux fac.
42. Lette Var. over 6 østerrigske folkesange.
44. Tre Sonatiner, 4-händ.
45b. Rondo over Thema af Rode.
46. Tre Sonater (G d., D moll, C d.).
47. Ouverture til den lyr.-dram. scene »Eurydice i Tartarus», 4-händ.
48. Var. over folkesangen i »Jægerbruden» (»Friskytten»).
49. Var. over 6 themaer i dito dito.
52. Tre Sonater (F d., B d., A d.).
53. Trois Thèmes de Preciosa, var.
54. Intr. et Var. brill. (over »Silentio che santo» af Bianchi).
55. Sex Sonatiner, lette og progr.
56. Tre lette Rondoer (Themaer ur »Figaro»).
58. »Deh calma o ciel» (ur Rossinis »Othello»), 4-händ.
59. Trois Sonates fac. et brill., Suite de l'oeuvre 55.
60. Trois Sonates non difficiles, Suite de l'oeuvre 55 et 59. (Tillägn. baron Erik de Nolcken.)
61. Six Divertiss. en forme de valses.
62. Intr. et Var. sur trois thèmes d'Euryanthe.
66. Trois Sonates fac. et brill., 4-händ.
70. Trois Rondeaux agréables, 4-händ.
72. Var. (»Herz, mein Herz» af Beethoven), 4-händ.
73. Tre lette Rondoer over yndede operamelodier (»Sneen», »Barbereren»).
75. »Der Wachtelschlag» af Beethoven, 4-händ. (tillägn. H. K. H. arveprinssese Caroline).
76. »Lebensglück» af Beethoven, 4-händ.
77. »Sehnsucht» af dito, dito.
84. Tre lette Rondoer over operamelodier (»Hvide dame», »Murmesteren»).
88a. Fire Sonatiner, b. Fire Rondoer efter disse.
91. Var. (»Och liten Karin tjänte») tillägn. frk. Sophie Jacobsen i Göteborg.
92. Les charmes de Copenhague, Intr. et Rondo.
93. Fantaisie sur des air suédois, tillägn. frk. Betty Magnussen i Göteborg.
96. Rondo brill. (Thema ur Onslows »Le Colporteur»).
97. Deux Rondeaux brill. (motiv ur operan »Marie»).
109. Tre lette Rondoer (Le petit tambour, Semiramis, en tysk sång).
111. Trois Rond. (Air autrich., Air milit. angl., Galop hongr.), 4-händ.
112. Trois airs var. (Mel. du »Pirat», mel. autrich., thema af Hummel).
113. Trois Rond. brill. (»Ricciardo et Zoraide», »Tancredi», »Jocondе»).
114. Trois Airs var. (Air des Fées, »Non piu andrai», Air russe), 4-händ.
116. Var. over themaer ur »Wilhelm Tell».
117. Souvenir de Beethoven, tre Rondoletter.
118. Tre lette Rondoer (mel. ur »Fra Diavolo»).
120. »La légerté», rondo (motiv af Paganini).
121. »La clochette» (motiv af dito).
123. Allegro pathétique, 4-händ.
124. Adagio et Rondo, 4-händ.
125. Rondo Pastorale (tillägn. baron E. de Nolcken).
126. Divertiss. sur des thêmes fac. de Mozart.
127. Grande Sonate brill.

För piano och violin.

6b. Sonate facile (violin ad libitum).
7b. Tre lette Sonater.
33. Grande Sonate (F moll), tillägn. Louis Spohr.
79. Tre Sonater (F d., A m., C d.)
88. Fire Sonatiner (violin ad. libit.). (Gr. Sonate brill., op. 64, och Trois Duos brill., op. 110, äro ursprungligen för flöjt.)

För flöjt.

10a. Trois Duos concertants (2 flöjter).
10b. Variations et Caprices (1 flöjt).
13. Trois grands Trios concertants (3 flöjter).
38. Tre Fantasier för 1 flöjt.
39. Trois gr. Duos (2 fl.), tillägn. A. B. Fürstenau.
51. Tre Kvintetter (fl., violin, 2 altviol., violonc.).
57. Trois gr. Solos (med piano ad lib.).
63. Var. over thema ur Euryanthe, f. piano o. fl.
64. Gr. Sonate brill. (piano-fl.).
68. Six Divertiss. (med piano ad lib.).
69. Gr. Sonate f. piano o. fl.
71. Dito dito dito.
80. Trois Duos f. 2 fl.
81. Dito dito.
83. Trois gr. Sonates f. piano o. fl
85. Gr. Sonate dito dito.
86. Trois gr. Trios (3 fl.).
87. Trois gr. Duos (2 fl.).
90. Trio för 3 flöjter.
94. Var. concert (Aria ur Onslows »Le Colporteur») med piano.
95. Tre Fantasier (m. piano ad lib.).
98. Intr. et Rondo concert (motiv ur »Le Colporteur») f. piano o. fl.
99. Intr. et Var. concert (d:o d:o) d:o.
101. Intr. et Var. brill. (thema ur »Jessonda») m. piano.
102. Trois Duos brill. (2 fl.).
103. Stor kvartett (4 fl.).
104. Var. sur un air Ecossais, m. piano ad lib.
105. Var. sur un air Irlandais, dito.
110. Trois Duos brill. f. piano o. fl.
119. Gr. Trio concert (2 fl. o. piano).

Andra instrumentalsaker.

45. Concertins for 2 Valdhorn m. orkester eller piano.
32. Gr. Quateur (C moll) för piano, violin, altviol, violoncell.
50. D:o (A dur) d:o d:o d:o d:o.
108. D:o (G moll) d:o d:o d:o d:o.
122. D:o för 2 violiner, altv., violonc.
27. Ouverture til »Trylleharpen».
29. D:o til »Elisa».
65. D:o » »Lulu».
74. D:o » »William Shakespear».
100. D:o » »Elverhøj».
107. D:o » »Hugo og Adelheid».
Utan op. D:o » »Røverborgen».

Vokalsaker.

5b. Drei Gesänge (m. piano).
9. Sei cansoni.
11. Zehn deutsche Lieder.
19. Deutsche Gesänge (2:a saml.)
21. Drei Gedichte a. Gerstenbergs poet. Wäldchen (3:e saml.).
23. Zwölf Lieder (4:e saml.).
36. »Die Feier des Wohlwollens», kantate af Sander, f. 3 mansröster m. piano.
82. Neun Gesänge (til Studentersangforeningen), f. 4 mansröster.
89. Acht Gesänge f. 4 d:o.
106. Romancen und Liedern (af de la Motte Fouqué).

Vidare musiken till skåde- och sångspelen »Trylleharpen» af Baggesen, »Elisa», »William Shakespear» och »Hugo og Adelheid» af Boye, »Lulu» af Güntelberg, »Elverhøj» af Heiberg samt »Røverborgen» och »Trillingbrødrene fra Danmark» af Oehlenschläger, några kantater, komiska kanons, m. m. utan opustal.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists (Georg Abr:son Lundquists) förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

LUNDBERG, LENNART: *Barcarole* (op. 7 n:o 1), tillägn. frök. Elvira Huss; — *Legend* (op. 7 n:o 4), tillägn. Gerda; — *Scherzo* (op. 12), tillägn. Louis Diémer, à 1 krona.

För en röst med piano:

LUNDBERG, LENNART: *Sorg* (Complainte), tillägn. fru Marie Jordan Stojovska (c—f). Pris 75 öre; — *I sommarkväll* (Soir d'été), tillägn. frök. Minnie Tracey (c—f eller g). Pris 1 kr.; — *Violoncell*, tillägn. grefvinnan Ebeth Mörner (d—a). Pr. 75 öre; — *Dold Förening* (Invisibles amours), tillägn. grefvinn. Ebeth Mörner (d—giss). Pris 75 öre.

Med ofvannämnda kompositioner af hr Lennart Lundberg debuterar i egenskap af tonsättare denne här i hufvudstaden såsom pianist och lärare ansedde musiker. Redan i början af året meddelade vår korrespondent i Paris, där hr Lundberg då vistades, att en stor del af dessa kompositioner utfördes å en musiktillställning därstädes och vunno stor uppmärksamhet. Vid detta tillfälle spelade hr Lundberg själf de ofvan nämnda pianostyckena »Legende» samt »Scherzo» och sångerna föredrogos af den utmärkta sångerskan miss Minnie Tracey.

Samtliga dessa kompositioner, såväl pianostyckena som sångerna, karaktäriseras af verklig originalitet, intet banalt eller flackt förefinnes i dem; de äro tvärt om så djupt anlagda, att man att börja med ej fattar deras fulla värde. Ju mer man sätter sig in i dem, dess mer förlikar man sig med det som man först finner vågadt i fråga om harmonier och modulationer. Det melodiska uttrycket i sångerna är förträffligt och ackompagnemanget fint utarbetadt, stundom röjande pianovirtuosen såsom det i »Dold Förening», hvilket är mera kompliceradt än de andra sångernas. Af pianostyckena är det egentligen endast Scherzot, tillägnadt den utmärkte franske pianovirtuosen Diémer, som är af svårare beskaffenhet. En och annan tongång i detta stycke förefaller något svårfattlig, måhända beroende på tryckfel. Ett sådant måtte förefinnas i sången »I sommarkväll», sid. 6, 4:e rad. nedifrån, där ostrukna G i ackompagnementet naturligtvis bör vara Gess. För tydlighets skull borde ock i sången »Violoncell» å sidan 4, i sista radens andra takt, ett kors stå framför F (bundet med Fiss i föregående takt). Vi kunna ej här ingå i detaljerad redogörelse för dessa hr Lundbergs kompositioner; att de äro intressanta fynd för en musikalisk »Feinschmecker» kan ej bestridas.

Gertrud Elisabeth Mara.

Ett märkligt konstnärslif.

I år ha 150 år förflutit sedan denna berömda sångerska såg dagen. Vi taga oss däraf anledning att erinra om en konstnärinna, märklig så väl genom sin talang som sina öden, och följa därvid den bekanta roman- och musikskriftställaren Rochlitz' biografiska skildring.

Gertrud Elisabeth Schmeling (sedermera Mara) föddes i Kassel den 23 febr. år 1749. Hennes första barndom förflöt under bekymmer och nöd. Modern dog kort efter hennes födelse. Syskon hade hon ej. Fadern, en fattig stadsmusikant, hade ej råd att hålla en sköterska och måste tillbringa större delen af dagen på lektioner utom hus. Han satte sålunda det lilla klena barnet i en länstol, som var spärrad framtill, för att hon skulle sitta kvar, och öfverlämnade åt henne att roa sig så godt hon kunde i sin enslighet. Flickan fick engelska sjukan och ingenting gjordes för att afhjälpa hennes sjuklighet.

På detta sätt blef Gertrud fyra år gammal. Fadern förskaffade sig en liten bifortjänst genom reparerandet af musikaliska instrument. En gång hade han, kallad af lektioner, låtit en violin, som han hade i arbete, ligga framme. Den lilla, plågad af ledsnad, sökte komma åt instrumentet; det lyckades, Gertrud började knäppa på violinen och hade nu ett tidsfördrif. Fadren ertappade henne därvid och straffade henne; men nöjet var oemotståndligt och violinen togs åter till hands. Åter öfverraskade henne fadern efter någon tid; då hörde han med förvåning, att hon angaf skalans toner med ren intonation. Nu gaf han henne någon undervisning och bringade henne snart därhän, att hon kunde spela små duetter med honom. Underverket kom i rop, och då många ville själfva öfvertyga sig därom, så bars flickan, som för sin sjukdom ej kunde gå, af fadern till de musikaliska familjerna i staden, och spelade där med honom sina duetter. Det utomordentliga anlaget kunde ej misskännas; några förmögna personer voro beredda till understöd, och en köpman, som i affärer reste till Frankfurtermessan, tog far och dotter med sig dit. De läto här höra sig i smärre kretsar, väckte förvåning, funno belöning, och några välsinnade familjer sammansköto så mycket, att fadren kunde existera och dottern erhålla bättre undervisning. Hon gjorde de snabbaste framsteg, äfven hennes hälsa förbättrades, och efter två år beslöt fadern att fortsätta vandringen.

Gertrud hade i sitt sjette år kommit till Frankfurt; i sitt nionde gaf hon konsert i Wien. Här tillstyrktes fadren af engelska sändebudet att med flickan begifva sig till London: och då gubben, som hört talas om engelska guineer, var beredd härtill, erhöll hon rekommendationer. Gertrud var i sitt tionde år, då hon kom till London. Hon spelade här i de hus, till hvilka hon medfört rekommendationer, väckte uppseende, vid själfva hofvet talades om henne, och slutligen presenterades hon för drottningen. Hon uppträdde nu å de kungliga kammarkonserterna; hennes för ett barn af denna ålder förvånansvärda virtuositet framkallade uppmärksamhet; men det våldsamma arbetandet med hennes ovanligt lilla kropp, för att behärska instrumentet, väckte dels löje, dels medömkan. Artist borde hon bli, sade man åt fadern; men ej violinspelerska. Hvad då? sjunger hon inte? Det hade hon redan länge gjort, och med välljudande stämma, men utan all handledning, till och med utan alla sångstycken: sina violinsolos hade hon sjungit, så godt hon kunde. Man gaf henne nu goda sångstycken; hon genomgick dem och föredrog dem nu, icke blott med utmärkt röst utan ock med sinne för det som hon sjöng. Flera personer af rang understödde fadren med villkor att låta gifva henne en grundlig sångundervisning. Fadren öfverlämnade henne åt en italiensk sångmästare af rykte, *Paradisi*, som genom öfningar i tonbildning, solfeggierande m. m. bidrog mycket till hennes utveckling. Efter någon tid fann fadren emellertid skäl att återtaga henne från den gamla kastraten, och sålunda öfverlämnades hon åter åt sin egen flit. Nu ville drottningen åter höra henne. Men — *barnet* hade väckt nyfikenhet, dess tafatta väsen varit pikant; den halfvuxna flickans skicklighet erkändes väl, men frapperade ej, och hennes uppträdande vid hofvet, såväl som eljes, blef utan något afgörande inflytande på hennes framtid.

Nu, då nyhetens behag var förbi i London och guinéerna uteblefvo, återvände fadren med henne till Tyskland, till hennes födelseort. Han hoppades att se henne anställd vid hofvet. Men landtgrefven ville endast höra italienare. Allmänheten mottog henne med uppmärksamhet och deltagande, men detta kunde så mycket mindre betrygga hennes existens, som det nyligen slutade sjuåriga kriget betydligen hade medtagit staden.

(Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Sept. 16, 20, 28 Hallén, *Valdemarsskatten* (20/9 25:te gång). — 17, 21. Thomas: *Mignon* Mignon: frkn. Thulin och Lindegrén, Philine: frk. Karlsohn och Fern-

quist, Meister: hr Ödmann; Lothario: hr Mandahl, 1:a debut). — 18 Mozart: *Don Juan* (Octavio, hr Malm, deb.) — 22 Figaros bröllop. — 23 Wagner: *Den flygande holländaren* 24 — v. Flotow: *Martha*. — 25 Bizet: *Carmen*. — 27 Donizetti: *Leonora*. — 29 Wagner: *Den flygande holländaren* (Senta: frk. Nordin; holländaren, Daland, Erik; hr Forsell, Elmblad, Bratbost) — 30 Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor*.

Vasa-teatern. Sept. 16—20 Sidney Jones: *Geishan* 190:de gång. Miss Nelson slut. gästspel). — 21—30 Carl Millöcker: *Tiggarstudenten*, kom. operett i 4 akt. af F. Zell och R. Genée, öfvers. af Ernst Vallmark (Palmatica, Laura, Bronislawa, Eva: fru Wahlbom, frökn. Frisch, Grünberg, fru Ringvall, öfverste Ollendorf, Malakowski: hrr Ringvall, Ander; Ivan Janicki, Simon Rymanowicz (studenter): hr Svensson, Schücker).

Vetenskapsakademien. Sept. 26 *Romansafton* af Emil Sjögren. Biträdande: fru Agnes Staberg-Hall, operasångaren John Forsell, hr Eugen Danckwardt, hr Wilh. Stenhammar.

Operan »Valdemarskatten», som först gafs d. 2 april, har efter att tre månader ha stått på spellistan uppnått den betydelsefulla 25:te föreställningen och torde fortfarande hålla sig uppe i publikens gunst. Teaterns nyheter ha hittills endast bestått i debuter och rollförändringar. Hr Malms debut som Octavio var särdeles lyckad. Utrustad med en ypperlig stämma, manligt kraftig och tillika behaglig från djup till höjd, väcker han de bästa förhoppningar om en tenorackvisition för vår opera af verkligt värde, och hans nästa debut motses med stort intresse. Af mindre betydenhet var herr Mandahls som Lothario. Hans röst är visserligen sympatisk men ej synnerlig klangfull och är något svag i det lägre registret. Hr M. har, såsom vi förut nämnt, förut sjungit på Eldoradoteatern i Kristiania. »Den flygande holländaren» med nya rollbesättningen ha vi ännu ej fått tillfälle att höra.

Vasa-teatern synes ha fått en ny dragningskraft i »Tiggarstudenten», hvilken operett så i musikaliskt som dramatiskt hänseende är betydligt öfverlägsen »Geishan». Den gifves också väl på alla händer och är vackert uppsatt; en dekoration med hafvet i månbelysning är illusoriskt praktfull. Fröknar Frisch och Grünberg, som inneha de kvinnliga hufvudrolerna, sjunga sina partier förtjänstfullt och göra behagligt intryck. Hufvudpartiet på manliga sidan, tiggarstudenten Simons, utföres af hrr Schücker på sätt som extaserar publiken. Det är verkligen ett nöje att få höra en tenor af så framstående art med hänseende till styrka omfång och välljud. Därtill kommer en särdeles tydlig deklamation, ett ledigt spel och god apparition. Herr Ringvall innehar Ollendorfs komiska rol och utför denna med behörig vis comica. Emil Sjögrens romanssoaré gafs för fullsatt salong, och den sympatiske tonsättaren, som själf ackompagnerade, fick mångfaldiga gånger under aftonens lopp i form af lifliga bifallsyttringar erfara hur högt han som tonsättare är värderad. Programmet upptog endast hans egna kompositioner, två duetter, solosånger och ett par pianostycken, »Sonett» och »Nordisk dityramb» (ny), spelad af hrr Stenhammar med hans kända talang. Af de sjungande blef hr Forsell med skäl mest hyllad. För öfrigt biträdde en svensk-amerikansk sångerska, fru Staberg-Hall, hvars röst föreföll något svag och dunkel samt ej räckte till i höjden, måhända af rädsla vid uppträdandet. Hr Danckwardt, som äfven medverkade, har en rätt god röst men sjunger något manieradt med väl tvära växlingar mellan forte och piano. Bifall saknades emellertid ej häller för sistnämnda medhjälpare. Af sångerna voro nya: Duetten »Ett minne» »Balladen om fru Slöje» och Offene Arme Pochende Brust» om hvilka vi efter deras snara utgifvande får yttra oss, då utrymme nu saknas att närmare omorda den intressanta konserten. Duetterna utfördes af fru Staberg-Hall och hr Forsell.

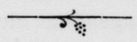

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Af under inöfning varande pjeser är äfven Méhuls »Josef i Egypten» snart att förvänta. Detta »skådespel med sång» gafs senast för 10 år sedan. Rolbesättningen var då följande: Jacob, Josef, Ruben, Simeon, Utobal: hrr Lundqvist, Hagman, Sellergren, Linden, Janzon; Benjamin: frök. Holmstrand, som då hade sin 2:a debut.

Vid musikkonservatoriet är elevantalet innevarande höstermin 173, hvaraf 106 manliga och 67 kvinnliga. Af dessa äro 74 (44 manliga och 30 kvinliga) födda i Stockholm och 99 (62 manliga och 37 kvinnliga) i landsorten. Nyantagna äro 27. Inträdessökande voro 130 nämligen till sång 18, till kyrkosång 13, till operaskolan 21, eller sammanlagt 52; till orgel 19, stråkinstrument 15, piano (såsom hufvudämne) 14, blåsinstrument 12 komposition och instrumentation 8 och till pianostämning 10. Såsom aspiranter under terminen antecknades 30.

Fru Dagmar Möller ger sin andra norska romansafton torsdagen den 5 oktober. Programmet kommer att upptaga kompositörerna Grieg och Sinding.

Musikföreningen, som under nästkommande vårsäsong ämnar utföra abbé Perosis oratorium »Kristi uppståndelse», har trädt i underhandling med tonsättaren angående förvärfvande af uppföranderätten till verket. Å den första konserten denna höst kommer Händels »Messias» att gifvas. Föreningen har börjat sina repetitioner.

Aulinska kvartetten — hrr Tor Aulin, C. Sandquist, Ax. Bergström, B. Carlson, W. Stenhammar — i hvars konserterande inträdde ett uppehåll under förra säsongen, upptager åter under den innevarande sin förtjänstfulla verksamhet och har utsändt prospekt öfver de kammarmusiksoaréer som komma att gifvas fr. okt. 1889 till mars 1900. Programmet för dessa äro följande: 1:a kons. 12 okt. 1 Beethoven: Stråkkvartett op. 18 F dur; Fr. Berwald: Pianokvintett, C moll; Weingartner: Stråkkvartett (f. första g.) — 2:a kons. 16 nov.: 1 Schubert: Stråkkvartett, G dur (f. f. g.); 2 Alfvén: Sonat för violin och piano; 3 Mozart: Serenad för stråkkvartett och kontrabas (»Eine kleine Nachtmusik»). — 3:e kons. 11 jan. 1890: Beethoven: 1 Stråkkvartett op. 18 G dur; 2 Pianotrio, op. 70, Ess dur; 3 Stråkkvartett op. 131 Ciss moll. — 4:e kons. 15 febr.: Norman: Stråksextett (manuskript), 2 Strauss: Pianokvartett (f. f. g.); 3 Haydn: Stråkkvartett. — 5:e kons. 15 mars: Brahms: Stråkkvartett, C moll (f. f. g.); Sjögren: Sonat för violin och piano (f. f. g.); 3 Beethoven: Stråkkvartett op. 74, Ess. dur.

Pris å abonnement för säsongens fem konserter är 10 kron. för biljett till salen, kr. 7,50 för biljett till läktaren. Vi torde väl knappast behöfva uppmana våra musikvänner att skaffa sig biljett till dessa intressanta musiknöjen, som höra till säsongens förnämsta. Otacksamt vore äfven att icke understödja Aulinska kvartettens sträfvan för kammarmusikens odling i vår hufvudstad.

Svenska sångerskor i utlandet. Sigrid Arnoldson debuterade d. 16 juni på kejserliga teatern i Berlin i Mignons parti med lysande framgång. Otaliga inropningar förekommo och en mångfald af charmanta buketter och kransar öfverräcktes till den svenska sångerskan. Teatern var fylld till sista plats. En annan svensk sångerska Siri Lind (Sparrman) har i slutet af samma månad gjort stor succès i konsertsalongen på Köpenhamns Tivoli, hvarvid arior och sånger utfördes. Flere nummer bisserades.

Värmländska sångarförbundets årskonsert gick d. 30 juli af stapeln i Kristinehamns kyrka under särdeles stor tillslutning från allmänhetens sida. Nästan alla under dagen ankommande bantåg voro fullsatta af folk, som en gång ville få nöjet höra dessa sångare — en skara af 150 man. Från Filipstad ankom ett extra persontåg, medförande många hundra passagerare.

Konserten torde ha varit besökt af vid pass 2,500 personer. Telegram afsändes till konungen, kronprinsen och Skånska sångarförbundet, som samma dag var samladt i Helsingborg.

Pianisten Bror Möllersten, sedan en del år bosatt i Riga, där han äfven verkat som mycket anlitad musiklärare, har någon tid i juli gästat Stockholm. Hr Möllersten, som erhållit synnerligen vackra omnämnanden i pressen i de städer der han konserterat, ämnar, om inga hinder mellankomma, nästa vinter gifva en konsert här i Stockholm.

En konsertturné kommer i dagarna att företagas af violinisten Hugo Alfvén samt sångerskan fröken Karin Weber och pianisten frök. Märta Ohlson. Konserterandet börjar i Vesterås och fortsättes i Upsala, Falun, Östersund, Gefle och norrländska städer.

Göteborg. Å Stora teatern har musiksäsongen ännu icke börjat. Konserterandet här har inskränkt sig under september till Trädgårdsföreningens konserter, där på sista tiden den bekante bassångaren Ettore Gandolfi medverkat. Säsongen slutas med september månad.

Från våra grannland.

Kristiania. Sept. 13—27. Den nya Nationalteaterns repertoar under denna tid har af pjeser med musik endast upptagit »Sigurd Jorsalafar». — Å Eldoradoteatern har under samma tid uppförts: »Konstberiderskan», farceoperett i 3 akter, hvari hufvudrolerna innehafts af fru Anna Lundberg samt hrr Wikström, Salmson, Ullman och Sjöholm; vidare »Flagermusen», »Stackars Jonathan», »Vermländingarne» och »Jorden rundt på 80 dagar», hvilka båda senare pjeser hålla sig uppe säsong efter säsong. — På Centralteatern har fru Anna Norrie d. 22 sept. uppträdt och sjungit svenska, tyska, engelska och franska visor. I samband med Akershus-festligheterna gåfvos i Logens stora sal ett par konserter d. 17 och 18 sept. Den första gafs af pianisten fröken Ragna Goplen i förening med Sigurd Lie samt Kristiania Arbetareförenings sångförening och med program af piano- och sångnummer; den andra konserten af sångerskan fru Clara Hultgren, pianisten fröken Dagmar Walle-Hansen och violoncellisten Simon van Beuge. Musikföreningen kommer under denna säsong att gifva 6 stora konserter och 2 kammarmusikkonserter.

Helsingfors. Sept. 11—24. Svenska teatern, den enda teater här som hittills spelat, har endast haft talpjeser på programmet. Flere konserter ha däremot förekommit. Så konserterades d. 14 sept. af fru Sigrid Sundgren-Schneevoigt (pianist) och hr Georg Schneevoigt, den bekante violoncellvirtuosen, och gåfvo dessa strax därefter en populär konsert i Brandkårshuset. D. 21 gåfvo Ida och Karl Ekman konsert i Universitetssalen med rikt program. Såväl fru Ekmans sång som hennes mans pianospel berömmes mycket af kritiken. Konstnärsparet gaf därefter ett par matinéer, vid den sista biträdd af violinisten Novacek. — Till förmån för folkbildningen gafs d. 23 sept. en konsert af violinisten Augusta Zuccoli-Lönnblad, biträdd af pianisten fröken Lilli v. Hartmann och hr M. Remy (ackompagnatör). — Helsingfors' Musikinstitut hade d. 18 sin första musikafton. Programmet upptog: Beethoven: Trio op. 1 n:o 1; Ernst: violinkonsert (Fiss-moll); C. Franck: violinsonat. Exequerande voro hrr Ekman, Novacek och Schneevoigt. — Jean Sibelius' Kristian II-Suite har med stormande bifall spelats i Warschau af Windersteins orkester från Leipzig. Menuetten bisserades.

Köpenhamn. Sept. 13—28. Kgl. teaterns repertoar under denna tid har upptagit »Den flygande holländaren» (med hr Simonsen i titelrolen, fru Ulrich som Senta, hrr Max Müller och Agerholm som Daland och Erik); »Orfevs och Eurydike», »Faust», »Carmen», »Don Juan», »På Sicilien» och »Middelalderig», melodram af Holger Drachmann med musik af P. E. Lange-Müller, samt baletten »En Folksagn». På Sommerlyst ha operasoaréerna fortgått. Konsertsäsongen har ännu icke inträdt.

Från andra land.

Paris. Adams komiska enaktsopera »Alphyddan» (»Le chalet») gafs nyligen på Opéra comique för 1400:de gången.

Berlin. Kgl. operahuset började sin säsong d. 1 september med uppförande af Aubers »Muraren». Alexandersteatern härstädes är efter renovering öppnad d. 11 sept. under namnet »Victoria-theater». Vid detta tillfälle uppfördes vådevillen »Die weisse Henne» (»La poule blanche») af Hennequin och Mars med musik af Victor Roger. Pjesen gjorde stor lycka och tros kunna hålla sig länge uppe.

En obekant marsch af Fr. Schubert. På en auktion i Ziegelhausen, då ett litet bibliotek och en handskriftsamling gick under klubban, såldes bland andra rariteter ett hittills okändt originalmanuskript, en marsch för två pianon och åtta händer af Franz Schubert. Kompositionen bär jämte Schuberts namnteckning notisen »Wien i november 1825», nederst i högra kanten det med blyerts skrifna namnet Hüttenbrenner och där bredvid ordet »Schwammerl», ett öknamn, hvarmed Schubert ofta trakterades af sina vänner.

Ett internationelt musiksällskap har bildat sig under loppet af detta år, afseende att bana väg för närmare förbindelse mellan musiker, musikforskare och verkliga musikvänner. Litterär gemenskap mellan dem skall förmedlas genom en månadsskrift och kvartalsvis utkommande samlade skrifter. Medlemsafgiften är 20 mark, då för denna afgift samtliga publikationerna erhållas. Musiksällskapet består redan af en mängd sektioner och lokalafdelningar.

Dödsfall.

Jan, Karl, von Filolog, Professor, f. 1836 i Schweinfurt, † 4 sept. i Adelboren (Schweiz). Jan erhöll 1859 i Berlin doktorsgraden för en afhandling »De fidibus Græcorum» (om grekernas stränginstrument») lefde där och å andra orter som lärare samt blef 1883 professor vid lyceum i Strassburg. Värdefullt är hans 1895 utgifna samlingsverk »Musici scriptores græci», innehållande de förnämsta grekiska skrifter om musikteori med melodier i antik och modern notskrift. Praktiskt egnade han sig åt musiken såsom kördirgent för oratorier och andlig musik.

Lembcke, Gustaf Adolf, kammarmusikus och sånglärare vid Kgl. teatern i Köpenhamn, f. 29 aug. 1844, † därst. i midten af september. Tidigt visande musikaliska anlag fick han lära violin- och pianospel och gjorde 1869—70 kontrapunktiska studier i Leipzig. Han anställdes 1868 i kgl. kapellet, blef 1882 kammarmusikus och 1884 repetitör vid teaterns solosångskola. L. var er god pianist och ackompagnatör. Som kompositör är han känd genom några häften sånger, en ballad »Hertug Abel» för baryton med ork. i klaverutdrag, en sorgmarsch för orgel med basuner och »Die Hirten im Felde» för solo kör och ork., uppförd men ej tryckt.

Rättelser

i artikeln Operasäsongen, förra numret.

Sid. 103, spalt 2, rad 35 nedifrån står förekommer, läs förekommo;

Sid. 103, spalt 2, rad 16 och 19 nedifrån står Rezke, läs Reszke;

Sid. 103, spalt 3, noten, står tvänne, läs trenne.

Sid. 104, spalt 3, notens 1:a rad, står oga, läs äga.

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1899

till helårsprenumeranter utgöres af

MUSIKALBUM

XII

10 sidor, innehållande

för piano 2 händer:

Wilh. Stenhammar: Ur musikdramat »*Gildet på Solhaug*». 2:a aktens introduktion (införd med benäget tillstånd af Det Nordiske Forlag, musikförlag. Henr. Hennings, Köpenhamn);

Em. Sjögren: *April*, skiss;

Gust. Hägg: *Pastorale;*

Fr. Zierau: *Vildros;*

för en röst med piano:

Aug. Elfåker: »I skogen dväljes jag stilla» (A—tvåstr.D).

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à **2 kronor** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan n:o 54.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln à **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, **in- och utrikes.**

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Hrr Sångare,

som vilja tillegna sig god tonbildning och smakfullt föredrag, erhålla lektioner till moderat pris.

Närmare meddelas å denna tidnings byrå, Kungstensgatan 56, 3 tr.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

Festmarsch

för piano af *Gustaf Hägg.*

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à 50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 19:de årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1899 efter samma plan som förut, innehållande populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier och musikbilaga. Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.*

OBS! Porträtter i N:o 1: Adolf Lindblad, Carolina Östberg, N:o 2: Adelina Patti, Joh. Mazèr, N:o 3: Ch. Gregorowitsch, N:o 4: Davida Afzelius, N:o 5: Algot Lange, N:o 6: Otto Nicolai, N:o 7: Tora Hwass, N:o 8: Andreas Hallén, N:o 9: Gustaf Hägg, N:o 10: Hugo Alfvén, N:is 11 och 12: Oscar Bergström, Joh. Strauss, N:o 13: Elma Billing, Siegfried Saloman, N:o 14: Frederik Kuhlau.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m.

Frans J. Huss.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm.

Mästersamuelsgatan 24.

Innehåll: Gustaf Henrikson (med porträtt). — Suiten före Bach, af Tobias Norlind. — Förteckning öfver Frederik Kuhlaus kompositioner. — Musikpressen. — Gertrud Mara. Ett märkligt konstnärslif. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och från andra land. — Dödsfall. — Rättelser. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1899.